

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGO, 290
TELÉFON 23994

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 19937

FERYANY A LA BIRDA
L'ATEMEN

CINQUANTA CÈNTIMS

L'EIX ROMA-BERLIN

Cal confessar que Mussolini és un atleta.

Notícies que fan riure

“DETALLES DE LA VOTACION

Oslo, 19.—Por 16 votos contra 4 el Consejo General de la Federación Sindical Internacional ha aprobado una moción presentada por la mayoría de dicho Consejo, en virtud de la cual se rechazan las condiciones impuestas por los Sindicatos soviéticos para su ingreso en dicha Federación Internacional.—Fabra.”

Així mateix eren els preliminars d'aquella guerra del 1914.

Després diran que la Història no es repeteix!

Nosaltres més aviat creiem que la història continua.

★

“LAS COMPANIAS PETROLERAS HABIAN SUBVENCIONADO EL MOVIMIENTO

Ciudad de Méjico, 19.—Según manifestaciones hechas por el presidente Cárdenas, en San Luis de Potosí, las compañías petroleras expropiadas, en represalias por dicha expropiación, habían subvencionado el movimiento revolucionario que pudo ser conjurado a tiempo.—Fabra.”

Si això hagués esdevingut a una distància com la que hi ha d'Espanya a Itàlia i Alemanya, a Sant Lluís de Potosí ja estarien fent refugi a marxas forçades.

★

“París, 19.—Han sido practicadas en la tarde de ayer nueve detenciones en la Bolsa de Valores, hallándose entre los detenidos un agente de cambios.

Se les acusa del propósito de influir en el curso de los valores franceses. Han sido interrogados los detenidos por el señor Pradier, primer comisario de la Bolsa de Valores. Después del interrogatorio, inculcados de atentar contra el crédito del Estado, quedaron a la disposición del Tribunal del Sena en virtud de una encuesta que será abierta por el ministro de Hacienda.—Havas.”

Aquestes patriotes de «la borsa o la vida» es veu que treballen a tot arreu per cap preu amb la romàntica idea que el diner no perdí mai categoria.

★

UN QUE NO DORM

“Londres.—La prensa comenta el extraordinario caso del nuevo consejero técnico del ministerio del Aire, lord Nufield, “el hombre que duerme menos”. Se trata de un millonario, de humildísimo origen, que comenzó ganándose la vida como mecánico en una fábrica de bicicletas.

Lord Nufield ha manifestado a los periodistas que duerme sólo una hora cada mes, y esto desde que cumplió diez años.

Lo más curioso es que no tiene nunca deseos de descansar, por lo que no ha experimentado nunca la tentación de recurrir a ningún soporífero.

Los médicos atribuyen el fenómeno a un accidente insignificante que lord Nufield, que es un gran filántropo, sufrió cuando tenía pocos años.”

Què té que veure l'accident amb la filantropia? Hauríem trobat més natural que la notícia hagués acabat dient «que lord Nufield, que és un gran bromista...»

★

“ITALIA

EL 24 DE MAIG DE 1915... L'ENTRADA D'ITALIA A LA GUERRA EUROPEA SERA CONSIDERADA COM A “DATA REVOLUCIONARIA”.

HI ENTRÀ TRENCANT L'ALIANÇA AMB ALEMANYA.

Roma, 19.—El “Full d'Ordres” del partit feixista publica una disposició en virtut de la qual la data del 24 de maig, que fins ara se celebrava a Itàlia commemorant l'entrada del país en la guerra, serà considerada d'ara endavant com una “data revolucionària”, per entendre que ella commemora “el principi de la insurrecció nacional contra les antigues classes polítiques i l'obertura del camí al nou destí d'Itàlia”.—Fabra.”

Eix!

Això és l'eix i ja era l'eix i tornarà a ésser l'eix...!

★

“BUSCANDO REMEDIO CAUCHU SINTETICO

Roma, 19.—Comunican de Parma, que un químico italiano acaba de inventar un procedimiento que permite la fabricación de caucho sintético con los tomates.”

Després l'abundància del cautxú es conseguirà a costes de la manca de tomàquets i la gent s'haurà d'accontentar amb suculentos amanides de roda de bicicleta.

De bicicleta sintètica.

★

“LA JUSTICIA REPUBLICANA ACTUA

4 ESPIES DE LA BANDA DE “SAN FRANCISCO EL GRANDE” PER ALS QUALS SE SOL·LICITA LA PENA DE MORT

ELS MAGATZEMS ALEMANYS PAGARAN 500.000 PESSETES DE MULTA I EL BAR DEL SEPU, 50.000”

(Titular del “Triball” del dia 20 de maig.)

No fa gaire la ràdio donava anuncis dels Magatzems Alemanyans i deia:

«No són alemanyans, que són catalans!»

Doncs mira que si arriben a ésser murcians!

VES PER ON UN NOIA ES POT FER CELEBRE

“Glasgow, 19.—Un millón de visitantes han desfilado por la Empire Exposition del Bellahouston Park de esta ciudad.

Adquirió la millonésima entrada la señorita Isabel Duke, peluquera de Glasgow, que iba acompañada del señor J. E. Baker. Fué presentada al señor Elgin, Presidente de la Exposición, siendo invitada a cenar.

Després de la cena la señorita Duke y el señor Baker fueron obsequiados con un pase de libre circulación para todas las atracciones y fueron recibidos por el elemento oficial.—Fabra.”

Sembla que Miss Duke i Mr. Baker ja fan cua per al segon milió.

★

EN ELS PAISOS CIVILITZATS

(Aquesta notícia no és que, precisament, faci riure.)

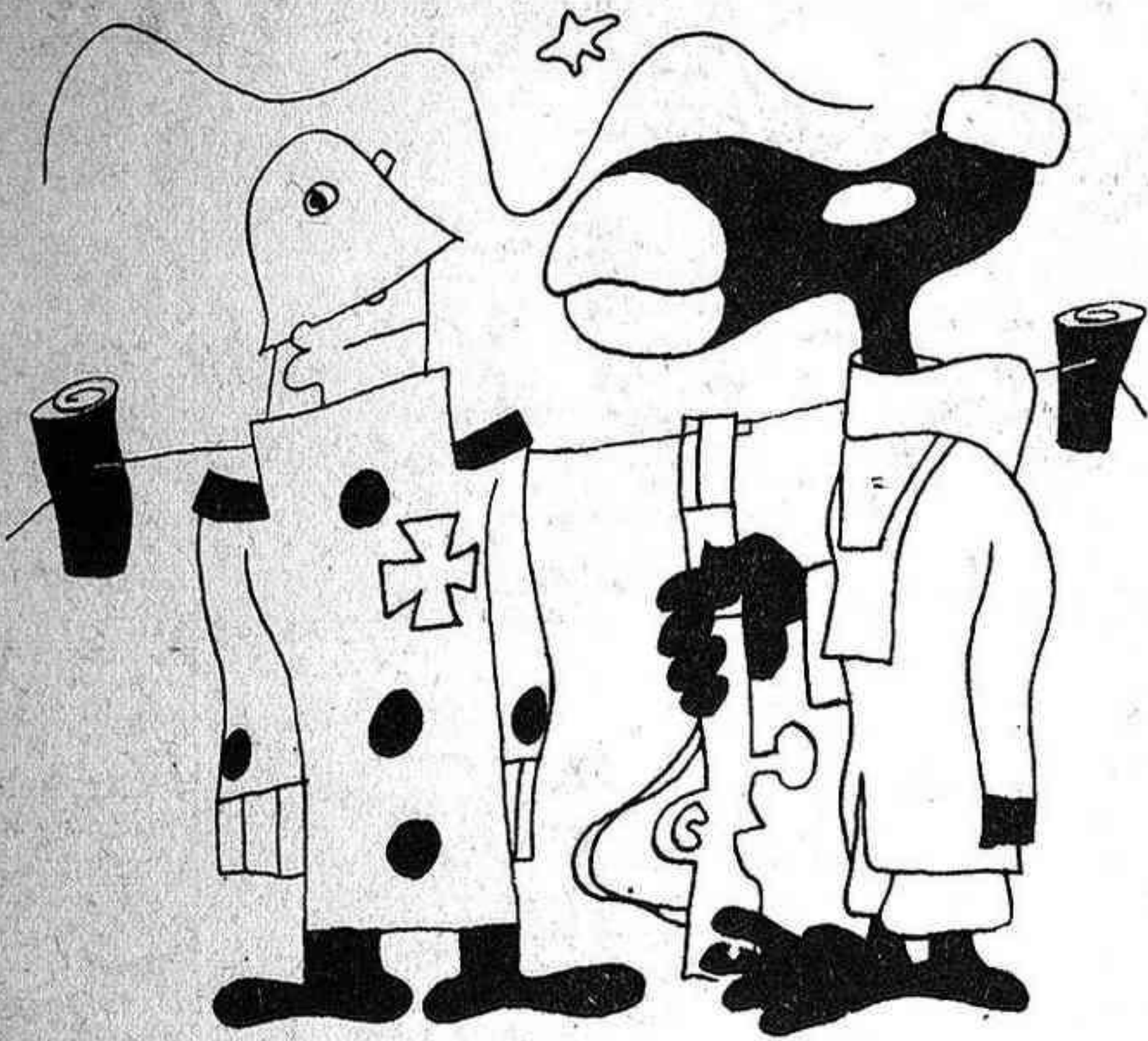
“Nueva York, 20.—La ejecución de Raymond Styers, asesino de una mujer, ha dado lugar en la cárcel de Mounds-vike a una escena terrorífica. Styers era acróbata de profesión y entabló con el verdugo y sus ayudantes una lucha desesperada.

Repetidas veces el “hombre serpiente”, dislocándose completamente, se escapó de las manos de los guardias y verdugos, siendo preciso atarle fuertemente sobre una plancha de hierro de la que únicamente sobresalía la cabeza. Fué en esta situación que, después de un cuarto de hora de inauditos esfuerzos pudo ser colgado Styers, el “hombre serpiente”.—Fabra.”

S'imagina el lector el que passarà quan es tracti de penjar Boris Karloff?

—Que el vol gaire gran?
—Vostè mateix... Es per a la pròxima Diada del Llibre.

—Aquesta resistència dels rojos...! No sé si la podem resistir!

EDITORIAL

Resistir es vèncer

Míster Chamberlain té una gota que no la pot resistir. Es, potser, la gota precisa que fa vessar el vas?

Lord Halifax diu que no resistirà l'impopular «rol» històric que li ha assignat l'home del «puro». Diu Lord Halifax que si no el substitueixen abans de juliol plegarà irremissiblement, a menys que el rei en persona li mani quelcom en contra.

I què farà Lord Halifax un cop retirat de la vida pública?

Probablement es limitarà a seguir essent tan sols amic particular de Hitler.

Franco tampoc no pot resistir més, atacant sense nous reforços «voluntaris» i amenaça l'amo Mussolini amb els ineludibles i costosos preparatius d'una altra campanya d'hivern.

Daladier ha contestat cridant ben fort i ben francès als exabruptes del fanfarró de Gènova, i lord Perth, a Roma, es mira i no es toca fent d'alcajota entre Blondel i Ciano, que cada dia estan més refredats i a punt d'acabar amb pulmonia allò que es volia que fos el pacte Roma-París colofó obligat del gran programa del go-

tós míster Chamberlain.

Tot plegat vol dir que entre tots plegats ja no poden resistir la nostra resistència que ha desfet tots els mals propòsits dels nostres bons amics que preparaven ja la costellada per al dia dels nostres funerals.

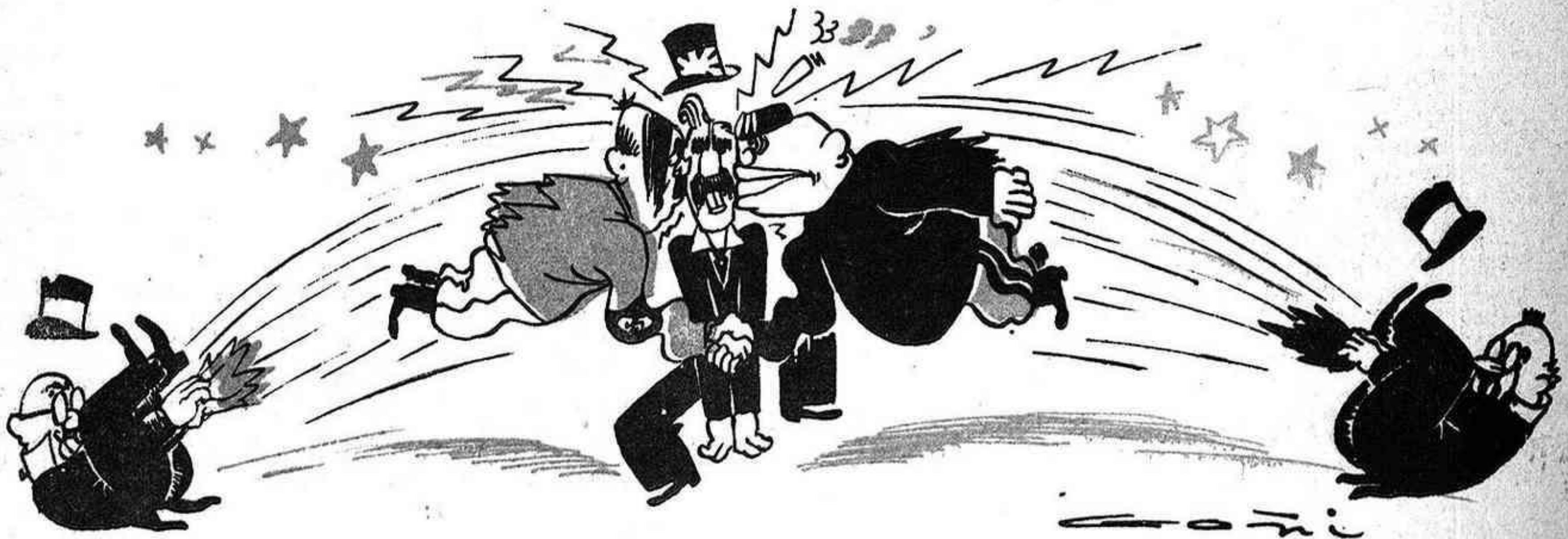
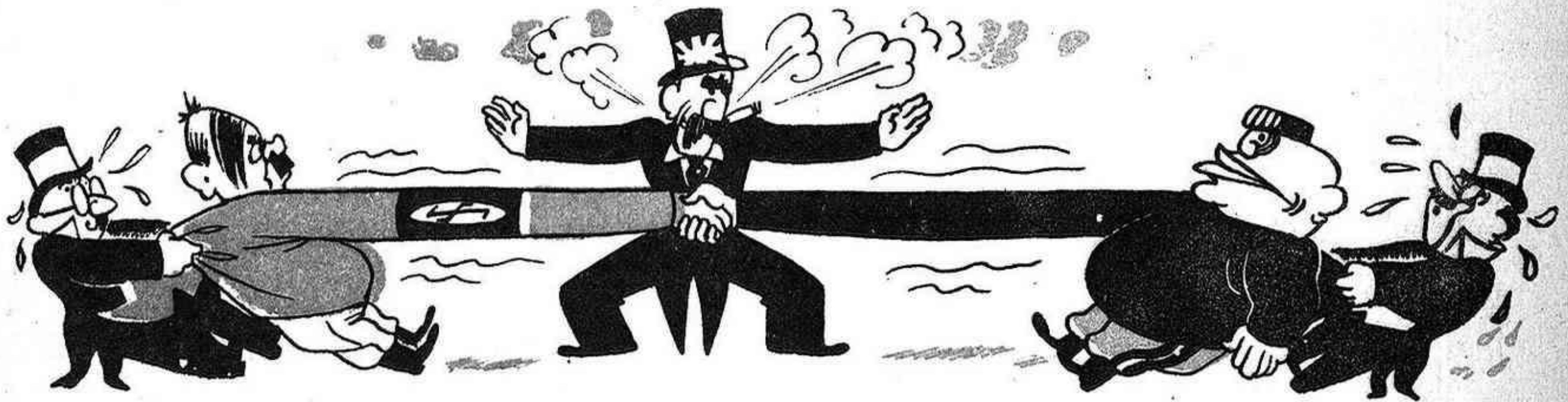
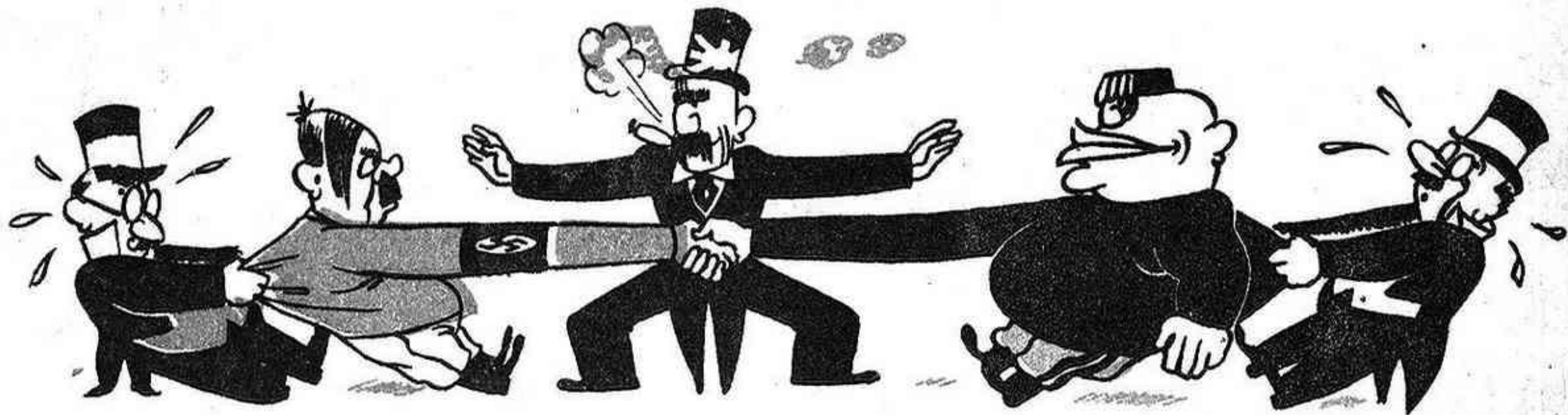
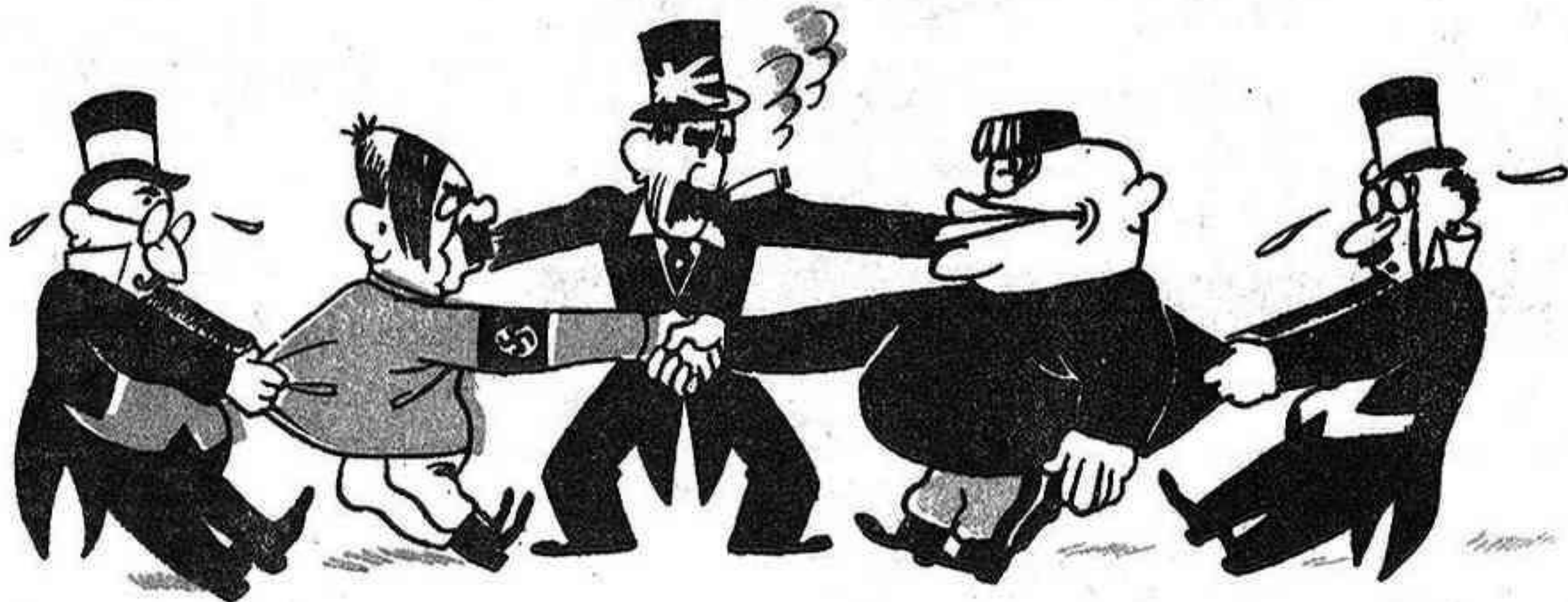
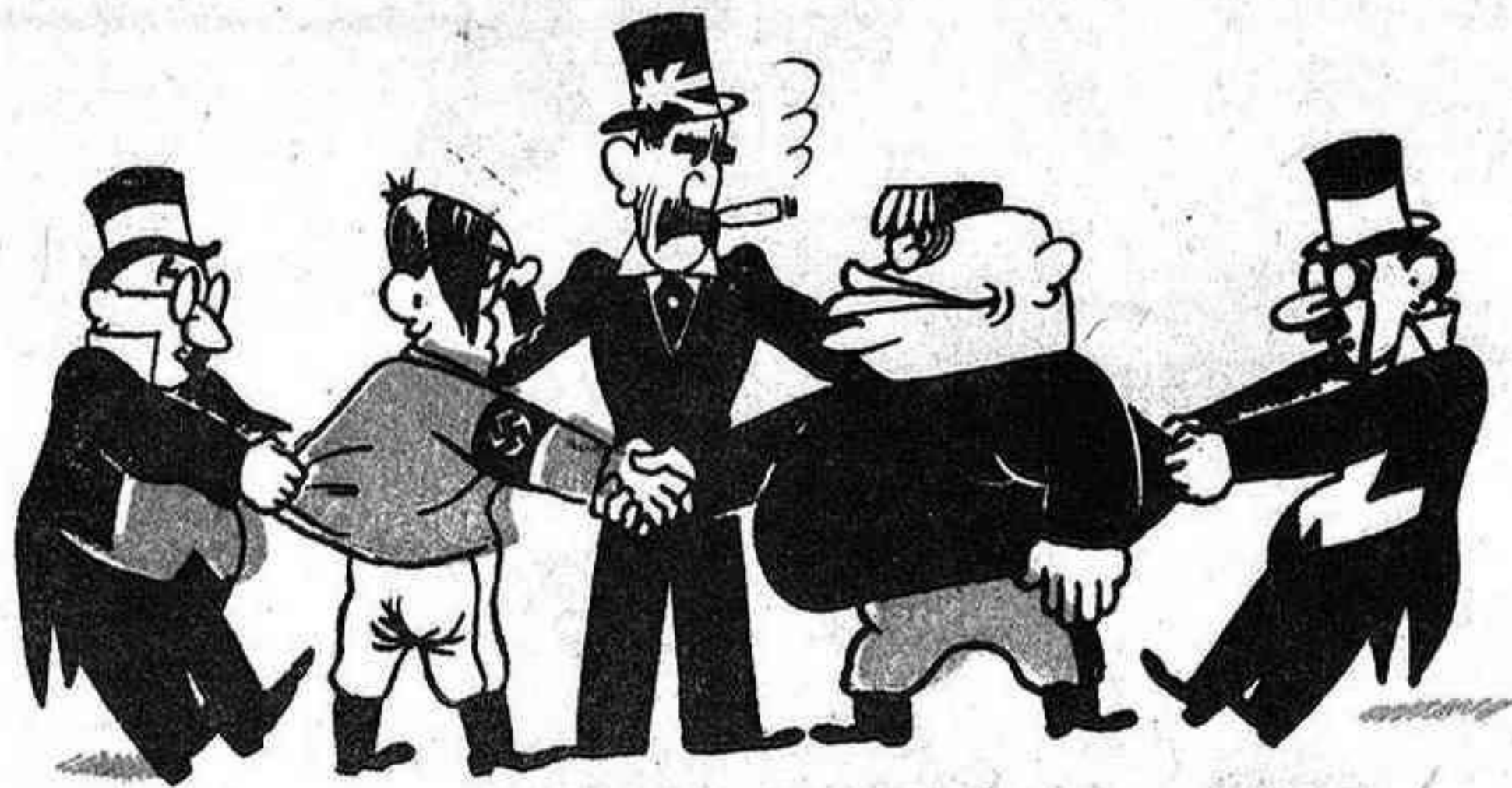
O sigui, que resistir és vèncer com dos i dos són quatre.

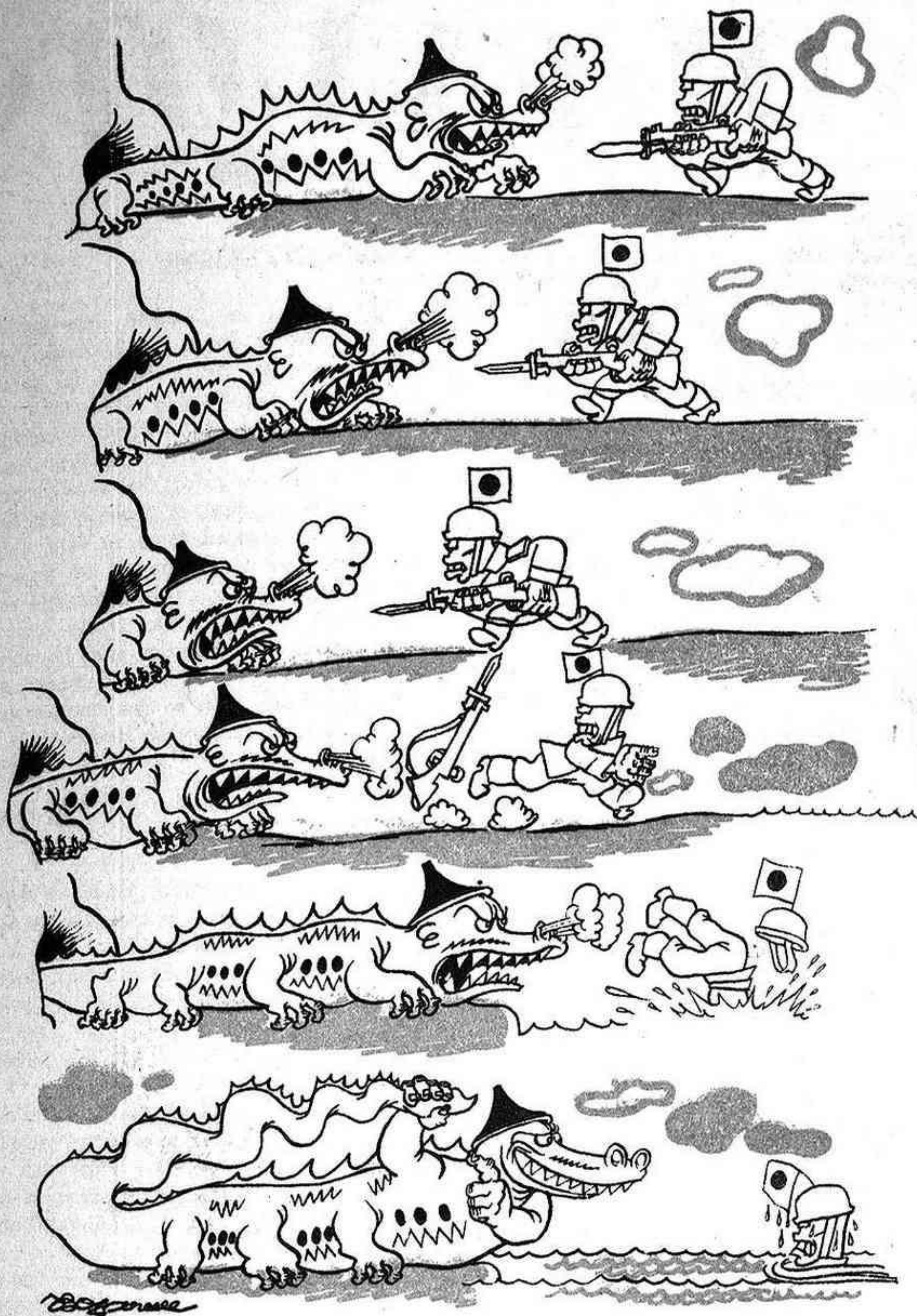
Resistir és no perdre, i no perdre, tard o d'hora, és guanyar.

I com que darrera d'una gota en ve una altra, la gota de míster Chamberlain acabarà en gotera, i si se li mullen els papers, tan de bol

Vet ací clarament definida, tot fent brometa, la grandiosa perspectiva dels nostres heroïsmes, dels nostres sacrificis i de la tossuderia gloriosa dels nostres soldats arrapats a les roques pirinenques i a les costes levantines, obstinats en dir la paraula més interessant en la xalameria diplomàtica del món.

D'aquest món «imperfecte» que potser és menys imperfecte que enlloc, a les trinxeres que defensen els soldats valents de la República.

EL DRAGÓ XINÈS

—I encara em queden 100,000 quilòmetres de cua!

Les bitlles totalitàries joc nacional de l'Espanya franquista

El «Times», de Londres, ha publicat uns quants articles explicant el que seria Espanya si guanyés Franco.

No és pas que nosaltres haguem de cercar orientacions a Anglaterra respecte a allò que ens passaria si guanyava Franco. Qui vulgui saber, que vagi a Salamanca, com diu l'aforisme popular. Es a Salamanca, i no a Londres, on hom pot conèixer de primera mà («la mano que aprieta») les delícies del paradís «nacionalista».

De tota manera, llegint sempre s'aprèn. En el programa que exposa l'article del «Times», hi ha algun punt que no deixa d'ésser impensat. Per exemple, quan parla d'allò que seria l'escola primària en l'Espanya autènticament espanyola amb què ens volen obsequiar els dictadors alemany i italià.

Entre altres innovacions d'ordre pedagògic, hi trobem la que seran bandejats els jocs exòtics, i que hom donarà la preferència als jocs autènticament nacionals.

Els jocs autènticament nacionals?, es dirà el lector. De seguida pensarà en el «julepe» i en la «manilla». Però, s'equivocarà. ¿Com vol que uns apòstols tan purs i desinteressats com són els governants de la zona rebel, acostumin els infants a aquestes distraccions tavernàries? Ni els infants ni ells, que posats a jugar, juguen a passatemps més reproductius, del set-i-miç en amunt.

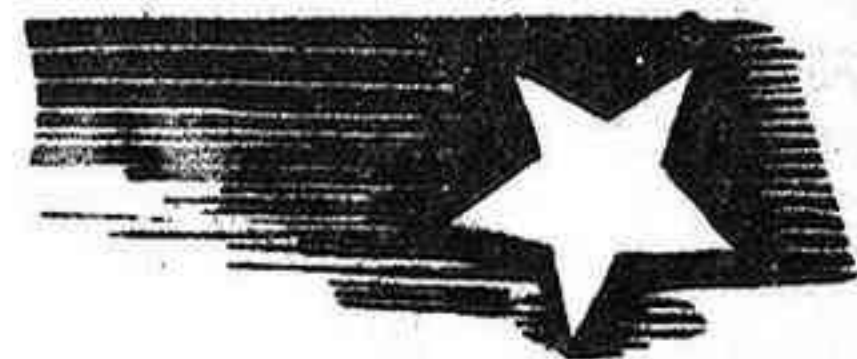
Però tornem a les criatures. El joc autènticament nacional que serà de rigor en les escoles de l'Espanya regenerada pel sabre no és altre que les bitlles. No ho hauríem dit mai. Les bitlles, les inofensives bitlles, s'han fet faccloses. Confessem que nosaltres

teníem una certa simpatia per aquest joc, que ara li retirem.

Ignorem si les bitlles a les quals seran obligats a jugar els infants que tinguin la dissort de venir al món sota el signe de la creu gammada doblada en espanyol, seran regides per les mateixes lleis que les bitlles a què jugàvem nosaltres. Encara que el «Times» no descendeixi a aquests detalls, nosaltres sospitem unes quantes innovacions. En lloc de llançar les acostumades bales contra la rígida formació de bitlles, a ben segur que les criatures seran proveïdes de bombes d'aire líquid. Qualsevol s'entreté amb boles de fusta, quan una bomba d'aquestes, ben dirigida, pot fer caure alhora totes les bitlles i, de passada, enderrocant les cases veïnes i enterrant sota d'elles els paps i les mamàs que, amb la boca oberta, contemplaven els jocs del nen!

Cal acostumar els infants a la guerra totalitària. Si «la letra con sangre entra», que deien els castissos pedagogs de l'Espanya ara franquista, el gust a la sang pot ésser inculcat, a la inversa, gràcies al més inofensiu dels jocs.

I no cal dir com aquesta nota que acabem d'escriure no constitueix cap invitació al Comissari de Propaganda de la Generalitat, a què canviï la segona meitat del seu cognom. Les bitlles que mira el nostre simpàtic amic, no són les bitlles del tradicional i simpàtic joc a què juguen en alguns pobles de la muntanya catalana.

La mentida més grossa

Feia temps que l'anglès i l'americà no s'havien trobat al bar. Tothom recorda l'aventura. El primer dia que s'hi varen trobar, entre copa i copa, per accelerar el temps varen fer, mano a mano, un concurs de mentides amb una ampolla de whisky de premi per al que la diria més grossa. Feren cara o creu i tocà parlar primer a l'americà, que començà:

—Una vegada hi havia un gentleman a Xicago...

—Prou! Heu guanyat—l'interrompé l'anglès.

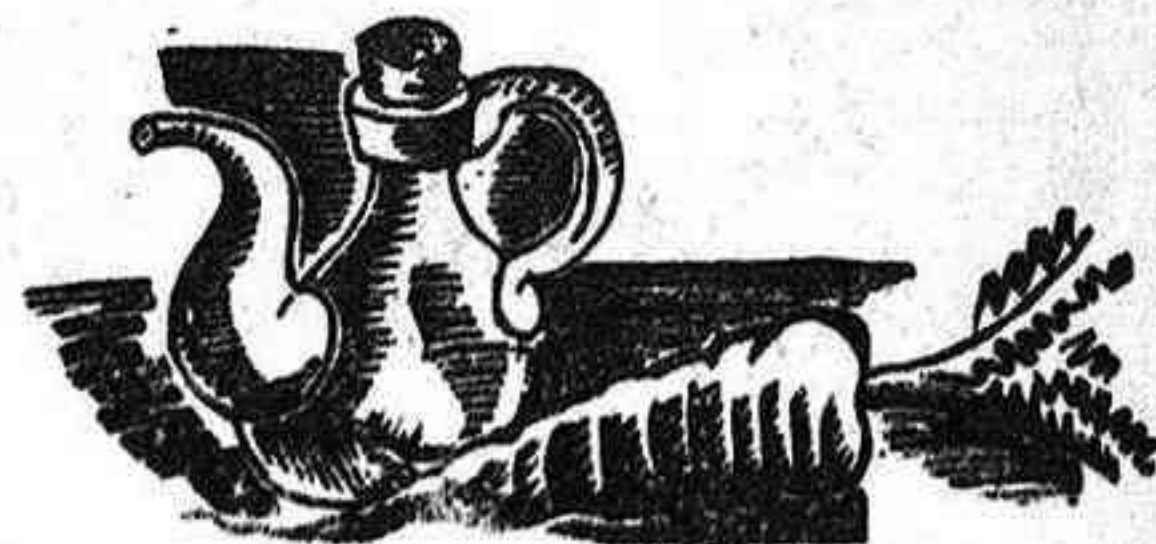
I se separaren.

Darrerament, l'anglès i l'americà es trobaren a la mateixa taverna, com cada any per Tots Sants fan Don Juan Tenorio i Don Luis Mejia, i l'americà, enllemnit, va voler enredar novament l'anglès. I després de parlar de tot allò que parlen els que fa temps que no s'han vist, tornà a aparèixer el concurs. Cara o creu, allò que es fa en aquests casos, i tocà a l'anglès.

—Bé —començà aquest—. Una vegada hi havia un gentleman a Londres...

—Vaja, no s'hi val a guanyar tan de pressa i amb les meves pròpies armes!

—Home, de pressa de pressa! Es que han passat dos anys des de la darrera vegada!

ESQUELLOTS

SEGONS COM ES MIREN LES COSES...

Mentre a nosaltres no ens era permès de dir que l'Enric Guitart essent soldat pot actuar en un teatre de Barcelona, i en canvi hi ha comedians que per llur edat no poden ésser soldats i han de fer d'acomodadors per a poder viure, l'altre dia era permès a un diari que digués això:

«Es parla de reestrenar, al Tívoli, «El ramo de la Fuensanta», de D. Tras Vila, obra que es donava a ple èxit a l'escenari del Novetats, abans del criminal bombardeig que va destruir-lo.»

¡Potser sí que això de fer públics els danys produïts per l'aviació enemiga afecta menys a la guerra i a la moral de la reraguarda que posar en evidència un emboscament i unes injustícies que caldria reparar!

EL REFUGI

No hi ha mal que per bé no vingui. Almenys, així ho deuen pensar els rectors d'alguns espectacles barcelonins que aquests dies, o millor dit, aquestes nits, han vist una inacostumada afluència en llurs locals.

Però, vetací que comença l'espectacle, i la sala continua deserta, malgrat la molta gent que havia passat per la guixeta.

On serà el públic?, es pregunta el Comitè del local.

I el públic estava, simplement, prenent cafè al bar del teatre. Com que tots els altres bars ciutadans tanquen a les nou...

—Però, no entren mai a veure l'espectacle?—preguntàvem a un d'aquests noctàmbuls que han traslladat la penya al bar del teatre.

—I ara! —respongué l'home—. Si a més de donar-te sacarina en lloc de sucre, encara t'obliguessin a empassar-te la comèdia, decididament, valdria més anar al llit.

CIENCIA PUBLICITARIA

La propaganda té cops amagats. Sembla que els caps de publicitat d'algunes empreses importants ja estudien uns càlculs de probabilitats de beneficis que els pugui reportar apujar els preus fins als núvols per tal que el tribunal els imposi una multa astronòmica i els fiquin a la presó el Comitè de la casa. Immediatament després podria venir el nomenament d'un Comitè més liberal i una rebaixa general de preus i, com a conseqüència, la cua de compradors a la porta de l'establiment. Això no sols permetria de refer-se de pressa i corrents de la patacada de la multa, sinó que augmentaria en un considerable X per cent el volum d'operacions i, per tant, de beneficis.

¡Què n'ha fet de mal Pere Prat Gaballí? ¿Qui el feia apartar de la poesia?

ABSENCIA DE CATALUNYA

Els Serveis de Cultura al Front han editat un llibret titulat «Presència de Catalunya» i destinat a recordar als combatents el paisatge i l'ànima de la pàtria.

Una idea magnífica. El volum és una tria de versos i proses dels literats catalans, exaltant tots la terra nostra. Felicitem l'editor per la tria. I li proposem que, ultra enviar-lo als soldats, envii també el llibre, a la majoria dels autors seleccionats, els quals, pobrets!, a l'estranger, aquesta presència de Catalunya els seria un gran consol.

COMPANYERISME

El vestíbul de l'estació dels Ferrocarrils elèctrics de la Plaça de Catalunya, que és ensems que fet per a servei del públic, un dels millors refugis que té la ciutat de Barcelona, excepció feta d'alguns d'escadusser i oficial, ha estat destinat, per ordre suprem del Comitè, a l'ús privat dels seus components.

El públic, o sigui, el poble, o més ben dit, els ciutadans republicans de Pins, Terrassa, Sabadell i altres poblacions del trajecte, ha estat posat a fer cua a la intempèrie per una disposició arbitrària que, potser com tantes altres que ara abunden tant, ha sortit del «numen» d'algun «senyor» disfressat de Comitè, d'aquells que se les empesquen totes per a vexar i martiritzar constantment la reraguarda.

PRIVILEGI

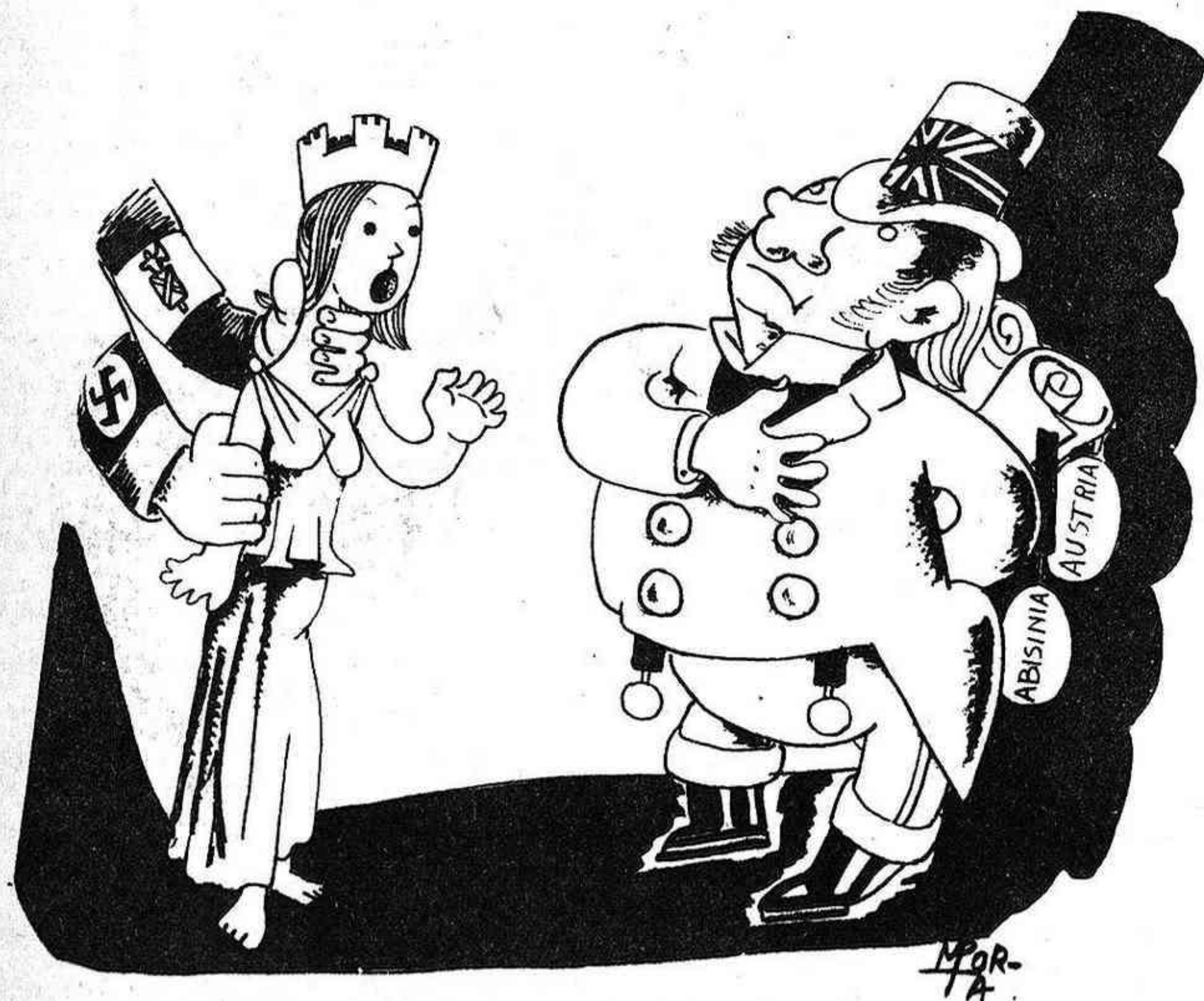
Això ha motivat que, posant a disposició del poble, que val més que tots els Comitès plegats, l'accés més insuficient que té l'estació, o sigui el de Vergara, s'hagi destinat a passis i amistats, o sigui amics, parents i coneguts, la porta de Catalunya i que s'hagi tancat, escolteu-ho be, «TANCAT», la porta de Pelayo, que és porta del refugi!

Es a dir, que centenars de vides de ciutadans de la República es veuen privades de l'atenuació del perill que representa un refugi en cas de bombardeig, perquè a un «senyor» del Comitè se li ha ocorregut donar una disposició tan negativa.

Només hi ha l'atenuant, encara que no ho sembli, que aquesta porta de Pelayo s'obre sovint, per amistat, a uns quants privilegiats que passen per sobre de cues i torns i s'installen còmodament al tren, prenent el seient i el dret als ciutadans que l'han esperat estolcament hores i hores.

HUMANITARISME

Els mutilats de guerra i ferits tenen un ben merescut dret a no fer torn i passen per la porta de Catalunya a la guixeta de Pelayo per la primera galeria, que, per cert, roman completament a les fosques i és un perill més, que aquests herois mancats de totes les forces donades a la causa han de córrer, caminant a les palpentes, dos-cents metres... d'obstacles ignorats!

La República—Tu no reconeixes el dret que tinc a defensar-me?
John Bull—Jo estic disposat a reconèixer-ho tot.

La intervenció que més dificulta l'arranjament de la qüestió d'Espanya és la dels republicans espanyols

Quan semblava que tot s'anava a arranjant i la pau, i en dir la pau diem la pau, pau i sempre pau, s'anava a establir definitivament d'un extrem a l'altre d'Europa, salvaguardada per Mussolini i garantida per Hitler, heu's ací que ens arriben de Londres, de París, de Roma i de Berlín notícies alarmants. La pau, sembla, no pot ésser un fet, ni tan sols un dit i fet per culpa d'Espanya i especialment de Catalunya. Als ulls del món, la nostra actitud absurda de defensar-nos més enllà del parell de mesos que havien estat pactats, és, més que no pas una actitud absurda, una actitud indecent; una manca de paraula en complir la paraula dels altres i la demostració palesa que som uns tífes.

D'aquesta manera, es diu en els cercles diplomàtics, no hi ha manera de fer cap cosa seriosa. Es de suposar, continuen dient, que Alemanya i Itàlia no enviaran pas criatures amb fusells de lluna a Espanya per posar-hi ordre. Hitler i Mussolini són dos personatges de massa confiança per estar d'aquesta manera els que en ells confien. La culpa de tot, doncs, la tenen els espanyols.

Ara mateix, Mr. Chamberlain s'ha vist afligit per un atac de gota que l'ha privat de donar una llisada als laboristes. Qui en té la culpa? Els espanyols, evidentment. Els espanyols i la seva guerra de ximplés, total per res, per una simple qüestió d'independència, han posat la mosca a l'orella dels laboristes i s'ha descobert que Anglaterra, que tenia una flota aèria tan formidable que fins s'havia parlat, en l'aliança amb França, de posar l'aviació dels dos països sota un comandament únic anglès, en realitat no té altra cosa que uns avions de canyes (cañas y barro), que cauen tots sols.

Què n'havien de fer els laboristes si algú havia fet algun bon negoci amb els maïs avions? Ara, però, amb l'entrada al ministeri reformat del nou conseller tècnic de l'aire lord Nutfield, que és fabricant d'avions, les coses ja canviaran. I com que aquest lord és l'home que dorm menys del món, perquè de petit va caure, cosa excepcional ja, i d'aleshores ençà no pot dormir més d'una hora al mes i s'hi troba tan bé, poden comptar els nostres lector si farà l'ull viu i si a Anglaterra se'n faran d'avions i avions.

Mentre això passa a Anglaterra, Mussolini va dient pels cafès de Gènova que ell i França estan a banda i banda de la barricada i que per això no es poden entendre. Ara bé; si això és cert, per què el Duce no ens deixa tranquils a nosaltres? Però Mussolini vol dir amb això que França està al costat nostre. En efecte, França ens ajuda amb una poderosa no intervenció. Una no intervenció poderosíssima. Per això els italians diuen que França ha perdut la guerra i que qui perd ha de pagar i volen fer pagar a França apoderant-se d'Espanya. Una manera elegant tanmateix, de cobrar i pagar. Si és això el que vol Mussolini, per què no ho deia més aviat? Nosaltres estem disposats a pagar-lo cedint-li França, i com que a França ja la té venuda, sempre li serà més fàcil prendre'n possessió que no pas d'Espanya, que encara no n'està.

Però França diu que la guerra que Mussolini assegura que li ha guanyat, ella encara no l'ha començada, i que si només es tracta d'això...

Anglaterra, però, no està per orgues. Sembla que el senyor Puig i Cadafalch va anar a veure Mr. Chamberlain i li va exposar el cas. El cas del senyor Puig i Cadafalch, home assenyat i de la Lliga és que, quan era President de la Mancomunitat pel setembre del 1923, que Primo de Rivera, el pare de l'Ausente, va donar el cop, ell, quan varen parlar-li de resistir, va dir aquella frase cèlebre:

«Tot, menys anar a la presó». A Mr. Chamberlain va agradar-li molt la frase i l'ha convertida en aquesta altra: «Tot menys anar a la guerra», i ha fet fer unes targetes amb aquest slogan i n'ha enviat una a Hitler i una altra a Mussolini, i aquests van ara pel tot i per això es diuen totalitaris.

Ara, dijous, s'ha de reunir el Subcomitè de No Intervenció. Quan el lector llegeixi

aquesta crònica ja s'haurà reunit. Però els acords secrets no els coneixerà encara. El senyor John Simon va dir als Comuns que fos com fos calia resoldre la qüestió espanyola. Segons els anglesos, aquesta qüestió ha de resoldre-la el Comitè: en el Comitè de No Intervenció hi ha representats els que intervenen i els que no intervenen. La solució seria que a més dels que no intervenen hi hagués algú més que no intervingués i a això es va. Però s'ha de mantenir secret perquè la intervenció que més dificulta l'acord s'ha d'eliminar a la calçada. I aquesta intervenció, que molesta tant a tothom i tan perillosa és, els nostres lectors ja hauran comprès que no és altra que la nostra.

¿Per què els espanyols, en efecte, han d'intervenir en un plet que només interessa a Itàlia i a Alemanya? Per què els republicans no han d'adoptar una actitud comprensiva com la de Franco? Evidentment, perquè som uns tífes.

— Francament, això és una cosa que fa ballar el cap a qualsevol !

Nordetes, sudetes,
estetes i oestetes

El dret d'Alemanya sobre tot el món

- Karai, d'on véns?
- Karai del kampf.
- De quin kampf?
- Del Mein Kampf!

La qüestió dels sudetes, que tant està preocupant Europa com un cas estrany com és el que un país, Alemanya, exigeix l'autonomia d'uns alemanys fora del seu territori mentre fa la guerra a un altre país, Espanya, per, entre altres coses, si guanya, suprimir totes les autonomies dintre d'aquest país, ha despertat la curiositat de tots els savis del món i, especialment, especialíssimament, hem de dir, dels savis alemanys. Dels savis del món, és clar, per a explicar-s'ho, i dels savis alemanys per a explicar-ho.

EL QUE ENS EXPLIQUEN PRIMER ELS SAVIS ALEMANYS

Com que els savis no alemanys encara no s'ho han explicat, haurem de servir-nos de les explicacions que ens donen els savis alemanys. Però per què els savis no alemanys no s'ho han explicat? Els savis alemanys ens ho expliquen ben clarament: perquè en el món no hi ha més que savis alemanys. Tot aquell savi que afirmi no ésser alemany, el primer que no és, és savi; després, ja es veurà si d'alemany n'és o no n'és. La teoria és aquesta: d'alemanys n'hi ha de rucs i de savis; però de savis no n'hi ha més que d'alemanys.

EL QUE ENS EXPLIQUEN DESPRES

Després d'haver-nos explicat el que ens han explicat, els savis alemanys ens expliquen la qüestió dels sudetes i els seus derivats, afins i similars.

Els sudetes, ens diuen els savis, són uns alemanys que, trobant-se tancats dintre la frontera txecoslovaca, volen ésser, com és natural, alemanys d'Alemanya, tancats dintre la frontera alemanya o dintre un camp de concentració alemany. Això és una cosa d'una justícia que tancar de cop i que, per tant, es fa a porta tancada. Ara bé, com que els sudetes viuen en indrets no limítrofs, amb Alemanya, la major part, cal que es puguin comunicar amb la mare pàtria, i és per això que cal que Txecoslovàquia es mostri comprensiva i deixi que hi limitin.

Ara bé; el cas dels sudetes és un cas particular; una mena de mostra sense valor, perquè el veritable cas, el que és un cas com un cabàs, és que de fills de la mare pàtria o, per ésser més concrets, dels fills de la Gran Prússia, n'hi ha un bé de Wotan que esvera de repartits pel món i que seria una injustícia que clamaria als déus del Walhalla si fossin postergats. Així, per exemple, a més dels 73 milions d'habitants que té la pobra Alemanya i dels 3.265.000 que hi ha a Txecoslovàquia i que s'anomenen sudetes, hi ha repartits per Europa, segons el savi Goëring, que a més de savi és mariscal del Reich (del III), ministre de l'Aire, president del Reichstag, Cancellier de Prússia i emperador de la sastre-ria militar, una colla de milions d'alemanys que clamen per l'Anschluss. Així, a Suïssa n'hi ha 2.950.000, sense comptar-hi Guillem Tell, que fa

Hitler està disposat a concedir l'autonomia a França, Anglaterra, Estats Units i els altres països no massa alemanys

temps que es va morir; a França, 1.700.000, retinguts allí per la iniquitat del Tractat de Versalles i les necessitats de l'espionatge; a Polònia, 1.150.000; a Rússia, 1.240.000, un altre parell d'iniquitats, sobretot la negona; a Romania, 800.000; a Iugoslàvia, 700.000; a Hongria, 600.000; a Luxemburg, tan petit i tan nyetnyeu, 285.000; a Itàlia, 250.000; a Bèlgica, 150.000; a Lituània, 120.000; a Holanda, 100.000; a Dinamarca, 60.000.

A Espanya, és clar, no es pot dir els que hi ha. Però els alemanys d'Espanya estan ja en curs de redempció.

Però en l'estadística enviada pel general Goëring al «Diluvio» no hi ha els alemanys d'Amèrica, que als Estats Units són més de dos milions; ni els que hi ha oprimits al Brasil, on Getulio Vargas no els deixa ni sublevar-se, ni els que hi ha a l'Argentina en projecte de sublevació, ni els de Xile, que ja governen, ni els de Bolívia i el Paraguai, que fan guerres dels Chacos, ni els d'Àfrica, Àsia i Oceania!

Naturalment, que no tots aquests alemanys són sudetes; el lector ja se'n farà càrrec per poc ben orientat que estigui, i això complica la qüestió, perquè després del problema dels sudetes es presentarà el dels nordetes i després els dels oestetes. El més complicat de tots serà, però, el dels estetes, perquè Alemanya l'haurà de resoldre més a dintre que no pas a fora del seu territori, i el cas de Roëhm era una ambedotxa al costat de la que s'armarà el dia que Hitler vulgui resoldre'l a fons, perquè a més a més es trobarà que d'estetes n'hi ha també a l'oest, com, per exemple, a la zona rebel espanyola.

KARAI, D'ON VENS?

Ara bé, com es pot arribar a resoldre un problema de tal envergadura? Hitler està preocupadíssim perquè al principi, quan començà d'escoltar el senyor Cambó, es pensava que era cosa de bujar i fer ampolles. Perquè va ésser el senyor Cambó el que el va enredar quan va veure que no hi havia manera de fer ressuscitar a Espanya allò de l'Espanya Gran.

Fou aleshores quan s'ho veié tot perdut, que, en una taverna de Múnic va trobar Adolf Hitler que s'avorria com una ostra, i li proposà de fer l'Alemanya Gran, pensant-se que li feia un timo. Però Hitler, que aleshores estava planejant una novella a base d'un petit argument que li havia venut per un quadre al minut Eugenio d'Ors, un argument tret d'aquella dita catalana «Karai, d'on vens? Karai del Kampf», una novel·la rural titulada «Mein Kampf» (el meu camp), va ventar un cop de puny a la taula, va dir que no era l'Alemanya Gran el que calia, sinó La Més Gran Alemanya, i ja va estar engegada la cosa.

Ara el que li falta és la solució, i és per això que la cosa està tan enredada, perquè les coses no es resolen fins que estan tan complicades, que ja no es poden complicar més.

UNA SOLUCIO

Una de les solucions que han agradat més a Hitler és la de les autonomies. L'autonomia dels sudetes txecoslovacs n'ha estat l'inici.

Hitler exigirà que tots els alemanys del món siguin autònoms, tant els nordetes com els sudetes o els nordoestetes, o els estetes pròpiament

dits sense complicacions o filigranes. A cada país els alemanys es trobaran a Alemanya.

Quedarà, però, una part de la població, evidentment germànica, irredempta encara. Per exemple, què són les germanats, sinó institucions típicament germàniques? I els germans, si el lector té un germà o una germana, no li ha vist signes evidents de germanisme? I totes aquelles persones que més o menys mastugen l'alemany? I els bevedors de cervesa? I els wagnerians? I aquells que entre els seus avantpassats hi tenen un o menys alemanys?

Tota aquesta gran massa de població demana a crits la seva incorporació a La Més Gran Alemanya.

Un cop aconseguit això, les minories alemanyes autònoms, que ja seran majories, s'integraran al III Reich i aquest estudiarà aleshores el règim a concedir als fills únics, als que mai no han pogut sofrir la cervesa ni la choucroute ni els petits aparells inútils ni els melòfobs, etc., etc., si un règim de colònia o bé un règim d'autonomia.

ELS JUEUS

Caldrà també reconsiderar aleshores el cas dels jueus. Perquè resulta que n'hi ha molts que porten sang ària a les venes. I qui pot negar els drets d'Alemanya sota aquesta part de malaurada sang oprímda? Després de la campanya per preservar els aris purs, vindrà la de la reparació dels no aris purs i la incorporació en l'ària alemanya de tots aquells que portin, per poca que sigui, sang ària a les venes, perquè és evident que aquesta part, també irredempta, haurà de contribuir a la grandesa de La Més Gran Alemanya.

EL FONAMENT DE LES REIVINDICACIONS GERMANIQUES

—I—preguntarem al savi alemany que ens informava— com fonamenta Alemanya aquestes reivindicacions?

—Molt senzillament. Vós creieu que tot el que és terra catalana és catalana?

—Es clar!

—Doncs bé; la terra d'escudelles millor del món és alemanya. Alemanya ha escampat la seva terra per tot el món; qui ens pot negar que tot el món és Alemanya?

—Heu fet això?

—Sí.

—Així sí que ens heu ben fumut.

—Aquests xinesos ens estan enredant com a japonesos.

Un conte d'avant-guerra

El revisor benevolent

Això passava molt més cap ací de quan les bèsties parlaven, o sigui quan els trens expressos anaven de Barcelona a Madrid i viceversa, amb aquella velocitat i aquella normalitat que tornaran a portar, fins i tot millorades, així que hàgim guanyat la guerra.

El senyor Manetes havia pres l'expres per venir de Madrid a Reus. Com que és un manu que la sap molt llarga i es coneix, d'ençà que va néixer, els defectes i les qualitats, i li consta, per pròpia experiència, que quan s'adorm ho fa com una soca, tot i que no on té res, així que el tren sortí de l'estació d'Atocha —que és el nom que té a Madrid la de Madrid-Saragossa-Alacant—, volgué assegurar-se d'arribar a la pàtria de Prim. I, astut, caute i previsor, recorregué tot el comboi, del cap a la cua, a la recerca del revisor. Quan el trobà, el senyor Manetes es presentà a si mateix d'aquesta forma:

—Miri, senyor revisor: jo sóc un ciutadà que, encara que no ho aparenti, sóc medelat en ciment. Quan agafó el son no hi ha déu que me'l trenqui. Dormo tan convençut que no tinc altra cosa a fer, que no hi ha prou campanes ni xiulets a totes les estacions del món per a despertar-me, ni hi ha cap ferroviari amb cordes vocals prou resistents per a fer-me saber a crits el poble on el tren s'atura. No sento res, en una paraula.

•Com que he de baixar a Reus, i d'ací a allà hi faré la dormideta de reglament, compto amb vostè perquè em desvetlli un parell de quilòmetres abans que el tren hi

arribi. Si no ho fa, la ballarem. Jo, perquè hi passaré de llarg i tindrè un drama a casa; vostè, perquè pretindrà cobrar un suplement, i perdrà un temps preciós. Ací van un parell de duros: compri qualsevulla «nit-ñeria» per als nens, i cridi'm per l'estimació que fa cara de tenir-los. He d'advertir-li, per evitar malentesos i situacions violentes, que jo tinc bona jela, però pèssim desvetllament. Quan em despertem perdo els estreps, el coneixement, l'educació, els drets de l'home, la moral i la carta de navegar. Em torno, simplement, un salvatge o un energumen. Ja em sabrà dir, quan ens tornem a veure, quin dels dos penjaments em va millor. Però no temi: amb previsió, vaig desarmat. Vostè prengui les seves precaucions, i deixi'm fer. Al cap de mitja hora reaccio i no tinc prou bons records per a la paciència i l'abnegació del meu desvetllador humà. I si em dona l'adreça, li sé enviar una postal amb uns mots de reconeixement etern i afectuós. Entesos?

—Entesos—contestà el revisor. I ja li foradà el bitllet.

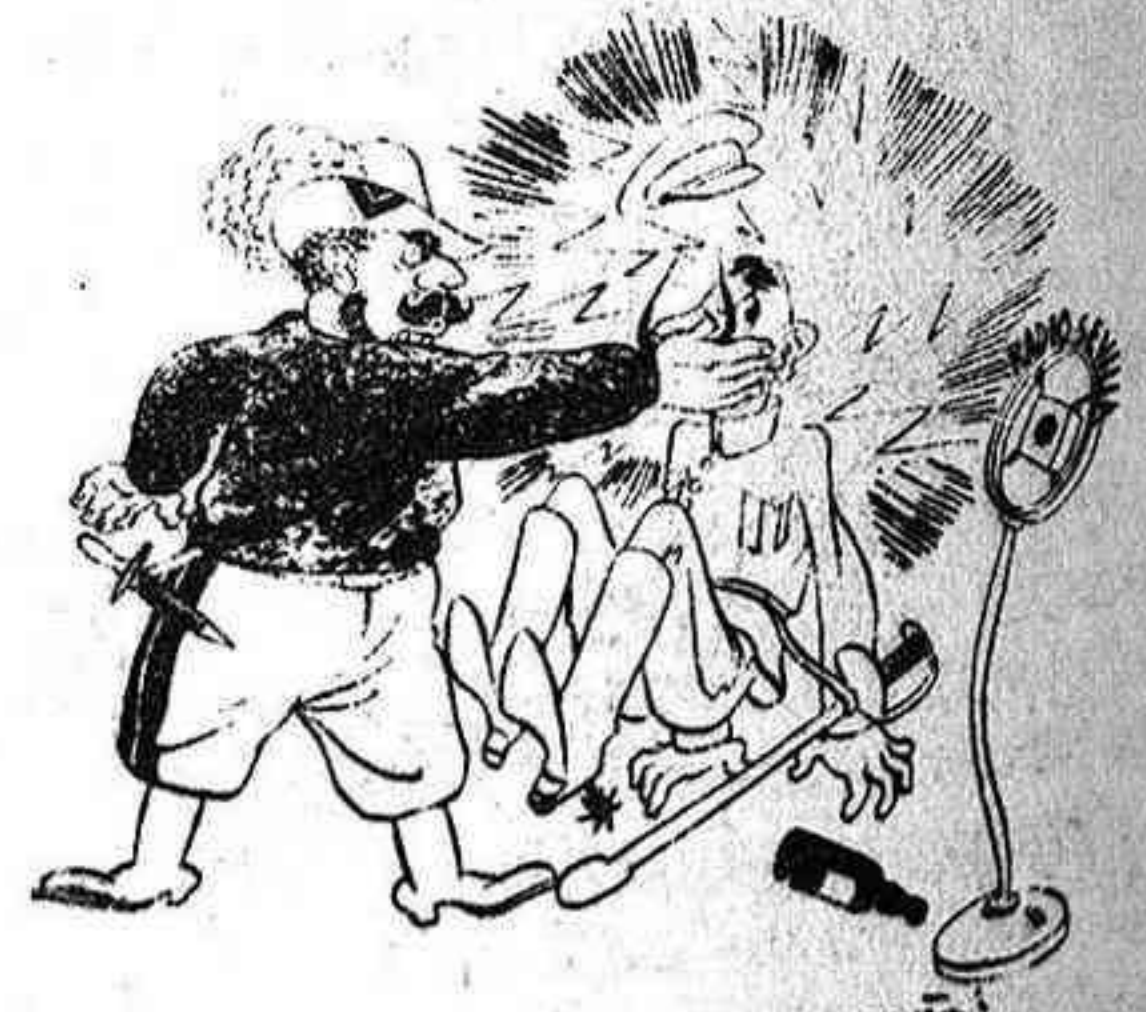
El senyor Manetes tornà al seu departament i s'adormí com un infant, beatífic i confiat.

Cata-tac-xim... cata-tac-xim... I el tren parà en una estació. Era ja de dia. El senyor Manetes, una mica refet amb la llarga dormida, per bé que encara no del tot desensonyat, mig obrí els ulls per llegir el rètol del poble: «Sants». Mal escrit, però volia dir Sants. Llançà un crit com un udol, pegà un

bot, agafà la maleta, obrí totalment els ulls i d'un salt abandonà el vagó, mentre de la seva boca d'infern en sortien tota mena d'improperis i una varietat inacabable de renecs caragolats i s'obria pas a cops d'equipatge entre la gent que hi havia a l'andana, esperant el pas d'un tren directe fins a Martorell.

—Què li passa a aquest foll?—preguntà un viatger al revisor, que estava abocat a una finestrella. I el ferroviari, amb un somriure de bondat i benevolença inefables, contestà:

—Aquest rail! N'hagués sentit un que n'he desvetllat a Reus... L'he hagut de tirar amb una empenta a l'andana, en el moment d'arrencar el tren. Sortí que ell mateix m'havia previngut, si no, arriba a fer-me creure que no havia de baixar...

—Noi, tanca el microfon!

poti-poti teatral

Dues obres noves (una de dolenta i una de molt bona) al Teatre Català de la Comelles

Lluís Capdevila, amb el seu «Poema de Nadal», ha alçat el vel del misteri que durant vuit segles i escaig tenia preocupada una gran massa d'afiliats a l'Església catòlica, apostòlica i romana. El monòcle de Capdevila ha descobert que el fuster Josep fou un cornut conscient i Maria, la seva esposa, una ingènua que per haver anat a les ballades d'una festa major es veié obligada a fer un llarg viatge cavalcant un ruc.

El més destacat d'aquesta estrena fou l'amenèsia de l'actor Joaquim Torrents, encarregat de fer el Josep i que volgué demostrar una vegada més que quan es proposa desconèixer el text del seu paper, és el rei dels comediantes. Una part de l'auditori, fent-li la deguda justícia, l'aclamà sorollosament. Excellent, de veres, la senyora Bover. Només que discret, l'ase. Massa encarcerats el bou i la somera. Fatal, pessim, l'autor, per haver permès que «Poema de Nadal» s'estrenés el dia del cinquantenari de l'Exposició del 88 i, per si això no fos prou, presentat, interpretat i, per tant, dirigit com un drama real dels més vulgars. Ningú més que ell, dons, no té la culpa que pel saló de descans del teatre tingués més èxit que a la sala el seu poema, una frase d'en Saboya: «Es un Nadal amb pocs torrons i moltes neules».

★

El mestre Joaquim Ruyra, amb els seus vuitanta anys a les espatlles, ha donat una lliçó de joventut, agilitat, gràcia i frescor a tots els que es planyen que el teatre actual n'estigui mancat, perquè ells, que també proven d'escriure comèdies, carreguen només

als altres l'eixutesa col·lectiva. Com que tot l'humor que intentéssim fer al marge d'«En Garet a l'Enramada» resultaria pàl·lid al costat del que vessa pels quatre costats d'aquest sàinet formidable, renunciem a l'intent.

Tenint, com tenim, motius per creure que als lectors del nostre divertit setmanari no els ve mai malament de passar un parell d'hores felices, els aconsellem que vagin a veure «En Garet a l'Enramada». Ja ens sabran dir si els haurem enganyat amb aquest reclam tan espontani com els que el Jutjat de Guàrdia ha fet als sabaters. I consti que el fem perquè estem convençuts que una obra com la de Joaquim Ruyra, per bé que el seu autor no s'ho proposés, és una excellent aportació a les necessitats de la guerra. Proporcionar una estona d'esbargiment saludable, pur, als combatents que vénen amb permís i a la reraguarda que suporta exemplarment totes les exigències del front, va a ésser una mena de punt 14 a afegir als 13 que ens portaran a la victòria.

Agraïm-li-ho al mestre Ruyra. I no diem al seu col·laborador perquè no se'l veié per enlloc. No en l'obra, ni en el teatre el dia de l'estrena.

Afegiu, a les excellències del sàinet, una boníssima interpretació, a desgrat que la Vila i en Daví ja són massa espigadets per fer d'ingenus. Tot i això, es portaren com qui són. Magnífic, estupend, Enric Borràs: tornà als seus temps més gloriosos. Perfectes tots els altres: la Morera, la Baró, la Guart, la Lozano, les noies, en Gimbernat, en Cabré, en Gener, etc., etc., etc., puix la llista és de les llargues.

Quin descans, poder escriure així!

LES COSES FORA DE LLOC

Els cartells i anuncis anteriors a les estrenes de «Poema de Nadal», de Lluís Capdevila, i «En Garet a l'Enramada», de Joaquim Ruyra, al teatre Català de la Comedia, qualificaren insistentment ambdues obres com a premiades en el Concurs que amb el nom del dit teatre convocà fa uns mesos la Conselleria de Cultura de la Generalitat, i el Jurat del qual «premià», entre altres, la comèdia de Ruyra, i es limità a «recomanar», també entre altres, la de Capdevila. Un membre del Jurat del Concurs es cregué obligat a fer present a Joan Cumelles que el truc emprat en la propaganda de les estrenes creava una situació confusional que calia haver evitat. Cumelles intentà de justificar-se com pogué, i davant la possibilitat que a Ruyra també li sabés greu que l'obra de Capdevila aparegués classificada com la seva en uns mateixos anuncis, cuità a explicar-li que si havia falsejat la veritat ho havia fet amb mires a la taquilla.

—No li sap pas greu?—demanarà a l'autor de «Pinya de Rosa».

—A mi, gens—contestà Ruyra.

I Cumelles, amb un pes de menys a la consciència, acabà:

—Em penso que a en Capdevila tampoc.

TEATRE INTIM

Davant l'esquivesa de les masses, que no han comparegut a l'Apolló en cap dels quinze dies que hi ha actuat la companyia Enric Guitart, aquest joveníssim primer actor ha determinat llançar-se de ple al teatre íntim.

Sense —remarquem-ho— cap intervenció d'Adrià Gual.

TEATRE DE MASSES

D'ençà que per manca de públic fou tancat, a l'Apolló cada dia hi va més gent.

MOLT SEGLE XIX

Dos autors dramàtics francesos —Henri Bernstein i Paul Bourdet— han dirimit una discussió fent una mica de comèdia; és a dir, recorrent al camp de l'honor. No pas de l'honor literari, sinó a aquell on les ofenses es renten amb sang, segons els tòpics tradicionals. Resultà ferit Bourdet, que per primera vegada manjava un floret, mentre el seu contrincant celebrava, amb aquest, el desè dels duels en què ha pres part.

Diuen els telegrams que els adversaris no s'han reconciliat. El clar, Bourdet no pot pas donar-se per vençut pel fet que un espadatxí li hagi produït una esgarrinxada. Sobretot havent-l'hi feta per un procediment tan provat i passat de moda com les comèdies que escriu.

PREVISIO

Els diaris han fet saber que l'ànima de la «Llar de l'Actor Català» —aquesta institució tan ben rebuda per tothom, fins pels que tenen fama de no trobar res ben fet, com nosaltres mateixos— és Josep Clapera. Hi ha hagut qui no s'ha sabut explicar que Clapera, que encara es troba en la flor no gens marcida de la seva joventut, dedicués tants passos, tantes antesales, tantes visites i tanta saliva per proporcionar un aixopluc als comediantes vells. Quan algú li ho retregué, Clapera contestà:

—Es la meva poma per a la set.

A LA ZONA FACCIOSA

.....?

—Vaig fer un retrat del Queipo que semblava que parlés.

—Per radio, oi?

“Autarquia! Autarquia!

Sé que al fin me has de matar!”

Un subordinat de Goëring acaba d'inventar la ceba sintètica

Berlín, 34.—Ha causat sensació un telegrama de Roma retransmès de Parma que diu que un savi italià acaba d'inventar un sistema que permet la fabricació del cautxú sintètic amb tomàquets.

Ací, com que no tenim tomàquets, puix que segons ha dit Hitler tot menjant-se'n una amanida, els acaparen els jueus per tal que no puguin menjar-ne els pobres alemanys, s'ha donat immediatament l'ordre de requisar tot el cautxú per tal d'emprar el sistema descobert pel químic de Parma i convertir les rodes dels cotxes de punt i les gomes dels irrigadors en suculentos amanides que podran ingerir els nazis que demostrin ésser de pura raça ària, amb forquilles sintètiques que només tenen una punxa, la qual cosa constitueix una doble economia de metall i d'amanida i ensems serveix fins i tot d'escuradents si de cas fa falta.

LA TROBALLA

Però cercant, cercant, vet ací que busques Pere i trobes Joan.

Goëring ha fet comparèixer tots els savis nazis i els ha donat set hores de temps per tal d'aplicar la fórmula del químic de Parma amb resultats satisfactoris.

Transcorregudes que han estat les set hores, i en vista que cap dels setze savis reclutats en «lalegría del trabajo» havien encertat la manera de convertir en tomàquets els paladars de les dentadures postisses, ha estat donada l'ordre inexorable de suïcidar-los a tots.

EL SACRIFICI

Tot beneint la mà benefactora que els havia destinat al sacrifici per la pàtria, els setze savis han fet cua resignadament al davant del botxí, que ja els esperava amb la destal, i que per cert es cosí de la cunyada de la dida d'un dels savis que ell mateix a contracor ha de suïcidar.

El moment està carregat d'emoció i els setze savis, tot esperant que la destal els destini a la història gloriosa del III Reich, encara remenen eines de laboratori i trossos de xiclet per tal de veure de donar a la voracitat de l'autarquia allò que demana la pàtria.

El botxí, tot esmolant el tall de la destal, canta aquell conegut tango que diu:

—«Autarquia!

Sé que al fin me has de matar!»

De sobte agafa de la mà un savi i d'una forta estrebada el posa a tret de destal i li fa caure el cap a terra d'un sol cop.

Era precisament aquell savi que ja hem dit que era parent del pobre botxí, i bé sigui per això o sigui pels seus bons sentiments naturals, el botxí plorava com una criatura.

LA GUSPIRAI

Aleshores el fet més insospitat i més inaudit ha donat lloc a un dels invents més sorprenents d'aquesta vida autàrquica que vivim.

El savi que acabava d'ésser decapitat s'ha aixecat i ha recollit el cap de terra, que per cert encara portava posades les ulleres, s'ha donat ell mateix un cop de mà al front i ha exclamat tot ple de joia:

—Remember!

«Potser no menjarem amanides de tacons de goma ni tomàquets, però menjarem cebes si perdoneu aquests quinze companys que van a morir i us saluden.

—...?

Portat davant Goëring el savi parent del botxí, que encara es ressentia una mica del cop de destal, ha pres set pastilles d'aspirina i ha manifestat:

—Les llàgrimes del botxí m'han suggerit la idea de la fabricació de la ceba sintètica.

—...?

—Com que ja sabeu que la ceba fa plorar, resulta que per relació negativa una evaporació conseqüent de moltes llàgrimes podria donar-nos o més ben dit restituir-nos la ceba natural.

Goëring ha fet servir al savi un plat de puré de claus de ganxo i ha perdonat la vida dels quinze savis.

Immediatament s'han posat a treballar sis torns a cada fàbrica de bombes d'aire comprimit per tal que l'aviació «voluntària» italiana les vagi llançant a tot arreu del món i han estat mobilitzats tots els tècnics hidràulics per tal d'analitzar les llàgrimes que per força han de produir aquests ràids per la consecució del producte que ja s'anomena la ceba anticomunista.

Simultàniament i per fer l'experiència més suportable Goëbbels organitza una intensa campanya pacifista i Ribbentropp està projectant un nou tractat anglo-italià que s'haurà d'emprar en vista de l'incompliment de l'anterior.

PERE GALLARI

—Venia a fer-me retratar.

—Miri, vagi i faci's retratar!

HITLER CONCENTRA TROPES A KELIL (Dels diaris)

— Què, aneu a fer la guerra?
— No, anem a fer la pau!

Ara sí que hem begut petroli!

Els anglesos s'han sentit ferits i ens han ultimatat

A CAU D'ORELLA

Ahí matí, mentre preniem el sol a Canaletes (que és l'única cosa no adulterada que ara es pot prendre als cafès), se'ns va acostar un conegut i ens digué quatre coses a l'orella. Immediatament haguérem de demanar aigües al noi del tauler. I és que la notícia era realment sensacional. La direm al lector, i allà va, que trona!

CLAR I CATALA

Segons el nostre informador, el Govern anglès ha resolt enviar un ultimatum a l'Ajuntament barceloní. Ja veiem la cara que posaran els lectors. ¿Com és possible, es diran, que un home tan angelical i «campetxano» com el nostre alcalde, el popular «Lari», suscití les iras de tot un gabinet conservador?

Ahí Secrets d'Estat. El món està ple de misteri. Però els fets són els fets. Aquesta nit passada, hom ha mobilitzat l'Ajuntament. En lloc del guàrdia urbà de consuetud, n'han estat vistos dos a la porta de la Plaça de la República.

El periodista de L'ESQUELLA que ha acudit a la recerca de notícies, ha estat deturat, i només li ha estat facilitada l'entrada quan ha declarat que no tenia res a veure amb els anglesos.

Una vegada a la galeria gòtica, hem pogut arreplegar el xofer d'un regidor. L'interviu ha sorgit espontani i ràpid, com el llamp.

— Què saps de l'ultimatum?

— Tres quarts d'onze.

— No dissimulis i respon a la meua pregunta.

— Hi falten cinc minuts.

— Hi haurà guerra?

— Seques amb bacallà.

— On és l'alcalde?

— Deu setanta-cinc.

Hossanna! Com diuen que no va dir Arquímedes, en descobrir l'Amèrica. En possessió de les precioses confidències del nostre amic xofer, no agafarem un taxi i acudirérem cuita-corrents a telòfons.

L'EIX LONDRES-BARCELONA S'ESBERLA

A Telèfons tinguérem una llarga sentada (703 pessetes de conferència) amb una de les personalitats més significades dels medis financers anglesos. Ens reservem el nom per raons ben comprensibles. Més ben dit: perquè no volem raons.

No transcriurem la conversa, pel motiu d'ignorar l'anglès. Però sí que podem comptar en essència, procurant no esbravar-la, el moll de l'ós de la qüestió.

L'Ajuntament de Barcelona sembla que prengué l'acord de fer desaparèixer de la via pública alguns dels «postes» de gasolina que les circumstàncies han fet inútils. Tot ha estat arribar aquesta notícia a Londres, com aixecar-se una gran polseguera.

— Els barcelonins ens volen prendre els pous de petroli! — exclamaven indignats els lords i, naturalment, encara molt més indignats els comuns.

Ha estat impossible fer comprendre als

anglesos que aquests brolladors de gasolina no són tals pous. Però els anglesos tenen el petroli ficat al cap. Allà on n'hi ha un litre, declaren que és terra anglesa. «Tot el petroli del món és anglès», ha declarat lord Halifax, en la sessió extraordinària i nocturna que amb aires de «becerrada» ha celebrat la Cambra dels Lords.

I, després d'una afirmació tan greu i solemne, s'ha tret l'encenedor, l'ha rascat i li ha fet llufa (quina irreverència, en plena Cambra Alta!), i ha demanat foc a un Subsecretari.

— Ja ho veuen, honorables «gentlemen» — ha dit, tot calant foc al cigar—. El món ens espolia, i els pobres anglesos ja no tenim ni benzina per a l'encenedor.

AMAGUEU EL PETROLI

Aquests són els fets. L'atmosfera està carregada d'amenaçes i, tractant-se de petroli, no és arriscat el dir que vivim en un clima inflamable.

Cal que els barcelonins prenguin algunes precaucions, en defensa de llur petroli. És aconsellable que la gent no portin els encenedors al damunt, i que les mestresses de casa amaguin els fogons «Primus». Si mai us taquen, treieu-vos les taques amb unes tisores, o més val que aneu a cal sastre i encarregueu un vestit nou. Tot, menys usar petroli, car ens exposaríem a tenir un greu i irreparable incident amb Sir Henri Deterding, el magnat de la «Royal Dutch Shell», presumpte propietari del petroli de tot el món.

Si és un film feixista és el més divertit del programa

Tempesta a Hollywood. Franco, el dictador de mitja Espanya, ha tramès un ultimàtum als magnats del cinema, indignat perquè de tant en tant produeixen films que no li agraden.

I Franco ha amenaçat amb no passar cap producció americana. Però, tement que els productors cinematogràfics no se li riessin a les seves mateixes barbes, si en portés, i li responguessin que la mel no s'ha fet per boques d'ase, Mussolini ha cuitat a avalar la gestió del seu protegit.

Això ja sabem com acabarà. L'Espanya rebel acabarà fabricant-se totes les pel·lícules pel seu ús propi, ajudada, naturalment, pels seus fidels aliats.

Us imagineu un consorci de producció Franco-Mussolini-Hitler? Una mena de tres germans Morx, no tan divertits, és clar, però bastant suculents.

Amb el bon desig d'ajudar-los, els cedim gratuïtament les idees per uns quants films, convençuts que, cas del realitzar-los, agradaran molt al públic.

«Los Cuatro Jinetes del Apocalipsis», interpretada per Franco, Hitler, Mussolini i el príncep Konoye, galantment cedit pel govern japonès.

«La ley del hampa», documental, de costums alemanys, filmat a Austria.

«Como tú me deseas», bella producció sentimental, protagonitzada pel propi general Franco i dedicada al Duce.

«Los Siete Mandamientos», producció religiosa que pot ésser interpretada per tothom, menys pels cardenals i bisbes al servei dels facciosos.

«El Expreso de Shangay», documental japonès, amb viatge de «ida y vuelta».

«La quimera del oro», pel·lícula de negocis, interpretada per Mussolini, amb ràpides aparicions dels banquers de la City.

«Carbón», un film de cavalls i de bandolers, interpretat pels alemanys en el superb escenari de les conques mineres del Nord d'Espanya.

«Cuatro de Infantería», superproducció cent per cent nacional, a càrrec dels divertits Yagüe, Varela, Cabanellas i Moscardó.

«El gran desfile», bella pastoral rodada a les vores del llac Lemán, en l'apoteosi de la qual es veu com el Secretari General de la S. de N. es queda sol.

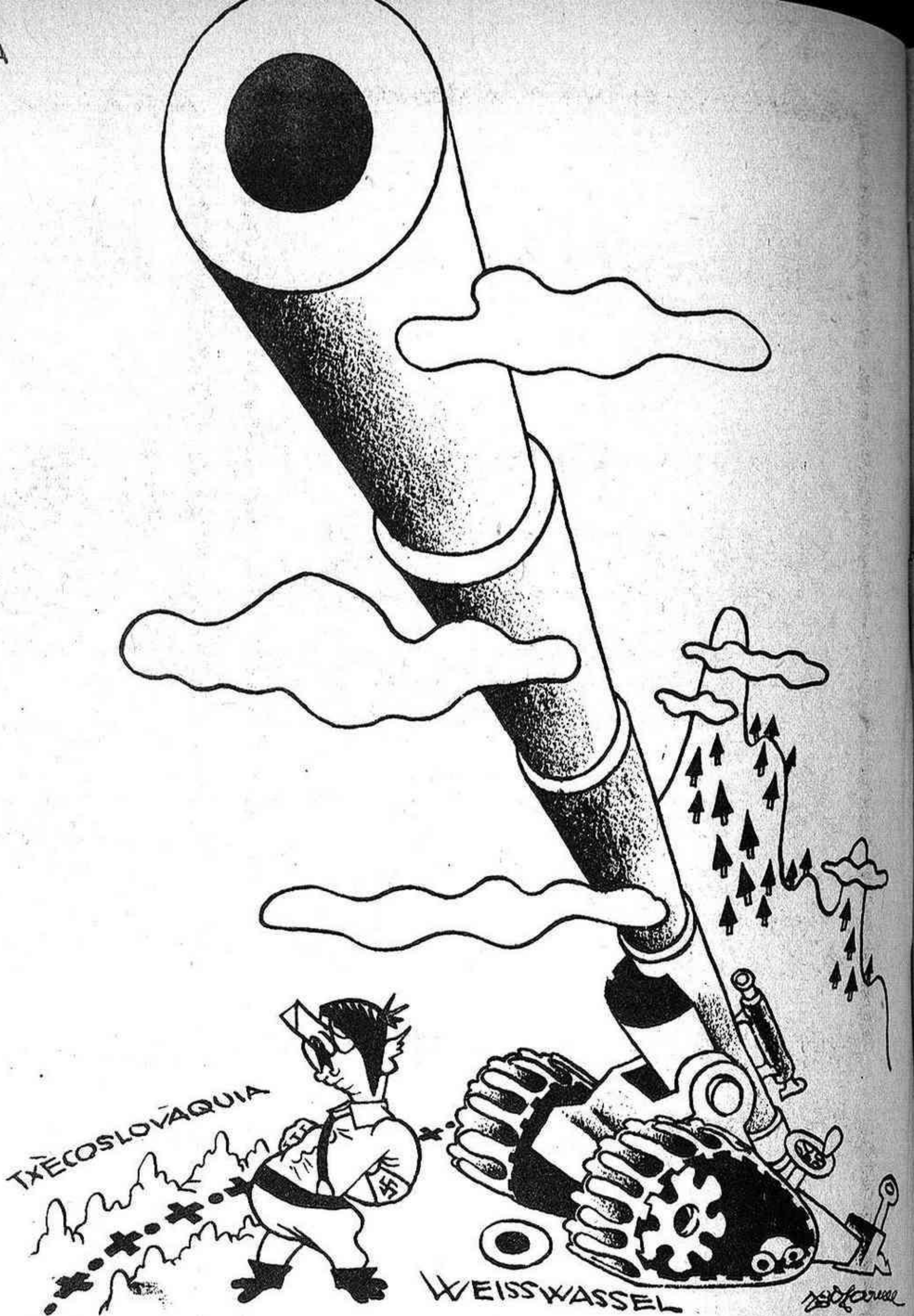
«Y el mundo marcha», pel·lícula col·lectiva, interpretada pel Comitè de no Intervenció.

«La cena de los acusados», documental del banquet que Mussolini donà a Roma a honor de Hitler.

«Sucedió sin querer», un idilli a càrrec de mant personatge de la difunta Lliga Regionalista.

«Soy un fugitivo», protagonitzada per molts il·lustres republicans (?) que es troben a París, passant la mar d'ansia per tots nosaltres.

Amb un programa així, augurem el més gran dels èxits a la futura aliança feixista cinematogràfica.

Hitler ha emplaçat un canó que llança obusos a 80 quilòmetres i pot bombardejar Praga. (Dels diaris)
—A mi, qui me la fa me la Praga.

La mort del general Cabanellas TOT SARAGOSSA PLORA

Quan «La Vanguardia», el periòdic més seriós del món, i el més trist, es va llançar pel camí de la mala vida publicant aquella pàgina d'humor setmanal, nosaltres ja vàrem advertir a la direcció del diari que si ella invadia d'aquella manera el nostre terreny, nosaltres ho considerariem com una ofensa personal i prendriem represàlies publicant esqueles.

Els nostres lectors ja han vist com «La Vanguardia» s'ha arronçat i, sobre tot, ha arronçat les esqueles; però l'ofensa personal no que no s'ha arronçat, almenys a nosaltres. El que hi havia, però, era que cap mort no ens era bo per publicar-li l'esquela o, més ben dit, que les famílies dels difunts no ens creien encara prou poc seriosos per confiar-nos la publicitat dels seus productes frescos. Hauríem pogut publicar esqueles de cadàvers confitats, però no ens interessa i és per això

que les nostres pàgines s'havien conservat verges fins ara.

Avui, però, en obrir el correu hi hem trobat una sèrie de cartes que ens donen l'oportunitat de trencar el nostre, el nostre silenci. Ha mort Cabanellas, Miguel Cabanellas, el general Cabanellas, com era conegut, i tots els seus amics i coneguts, empreses i particulars de la zona facciosa, han volgut, des de la premsa lleial, fer el tràgic la als rojos.

Es per això que hem rebut les esqueles que publiquem, que publiquem, naturalment, perquè ens han estat esplèndidament pagades amb una assegurança de vida quan els facciosos entraran.

I com que pensem passar dels noranta i ens agradaria d'assistir al nostre propi centenari... o centvintinari, els nostres lectors comprendran que no hàgim tingut escrúpols.

¡Franco!

Ha fallecido
Don Miguel Cabanellas

Gran Cruz Laureada y Pensionada de la Orden de la Traición. General del invicto Ejército Español (sección española). Vencedor del general Núñez de Prado y de los obreros y republicanos de Zaragoza en las gloriosas batallas sin cuartel de madrugada y a domicilio.

Habiendo recibido la bendición particular y por su cuenta y riesgo del Ilmo. Cardenal Gomá

Don Francisco Franco y Bahamonde. Jefe del Estado de Guerra, al participar a sus súbditos tan triste nueva les advierte que tan irreparable pérdida hacía ya tiempo que había sido reparada gracias al concurso de Italia y Alemania

D. Miguel Cabanellas

General del Ejército Español, gran Cruz Laureada y pensionada de San Fernando, Gran Cruz del Mérito Militar Que te Crees Tu Eso, etc., etc., y la Caraba.

Por fin ha muerto

El Consejo Superior de Falange Española de las JONS, la FET, etc. etc., al participar a sus aliados la noticia, les advierten que no le confundan con el Ausente. ¡Arriba España!

Don Miguel Cabanellas
Tte. General del Ejército español

Ha fallecido

Habiendo recibido numerosas muestras de adhesión por tan meritorio acto

Sus compañeros de escalafón, al participar a sus amigos y conocidos tan triste noticia, les ruegan tengan presente el lugar inmediato superior a que han sido promovidos por tan reparable pérdida

Miguelín Cabanellas
y no nos acordamos del nombre de su madre

Generalito sandunguero y rumboso

L'ha diñao

Las chicas de ca la Dolores la de Calatayud al participar a sus clientes y floreros la desaparición de tan buen parroquiano, les ruegan le tengan presente en los actos de servicio

Se venden pelos de la barba del difunto para hacer sortijas

—Aquest Càrdenas es porta l'oli!
—No; el petroli.